

MAGYAR SZABADALMI HIVATAL.

SZABADALMI LEIRÁS

76153. szám.

V/H. OSZTÁLY.

Bőrkúpkapcsolás erőközlőművek számára.

LUFT-FAHRZEUG-GESELLSCHAFT M. B. H. CÉG BERLINBEN.

A bejelentés napja 1916 április hó 22-ike. Elsőbbsége 1915 május hó 4-ike.

A találmány tárgya bőrkúpkapcsolás erőközlőművek számára, amilyeneket többek között léghajók, repülőgépek, motorcsónakok és hasonló motorainak forgattyútengelyei számára szoktak célszerűen alkalmazni és amelyeknél a két kapcsolórész egyik kúpja rugalmas anyagból, főképen bőrből álló bevonattal van ellátva. A találmány tárgya a kapcsolás oly megoldását célozza, hogy a kapcsolás be- és kikapcsolt állapotban tehermentes és az axiális nyomástól teljesen szabad legyen, vagyis, hogy az üzem közben semmiféle, a motor forgattyútengelyének ágyazását igénybevevő axiális erők ne léphessenek föl és hogy a kapcsolókúp bőrbevonatának elkopása esetén utánálítható legyen anélkül, hogy a kapcsolás lökete, vagy a kapcsolóemelő kilengése változzék. A kapcsolásnál mellőzzük a csúszó ékek, ill. hornyok igénybevétele az erő átvitelére és az ily kapcsolásoknál különben szokásos központi szorítórugók mellőzésével a szerkezeti hossz és súly csökken, ami az ily kapcsolásoknál szintén fontos.

A mellékelt rajzban a kapcsolás met-szete van föltüntetve, még pedig a rajz

felső felében bekapcsolt, alsó felében pedig oldott állapotban.

A motor (a) lendítőkereke belső kúpgyanánt van kiképezve, amelybe a (c) bőrbevonattal ellátott (b) kúpot a kapcsolás létesítése végett beszorítjuk. A (b) kapcsolókúp a találmány szerint axiális irányban eltolhatóan van a (d) hüvelyen ágyazva és az (e) gyűrűalakú anya tartja az (f) csavar segítségével. Ezáltal a (b) kúpot a (c) bőrbevonat kopása esetén után lehet állítani, anélkül, hogy a kapcsolóemelőn vagy a kapcsolás mozgatószerkezetén valamit változtatni kellene. A (d) hüvely a (g) golyócsapágytokon axiális irányban eltolhatóan van ágyazva és jobboldali végén négy vagy többoldalú prizma alakjában vagy általában a hengertől eltérő körhagyoalakban van kiképezve a forgatónyomaték átvitele céljából. A (g) golyócsapágytok két (j) tartócsapágy és a (h) talpcsapágy, valamint a célszerűen bronzból készült (i) nyomógyűrű segítségével oldalirányban teljesen szilárdan van a (k) csaphoz képest megtámasztva, mely csap az (s) forgattyútengely hosszabbításában ezzel és a belső kúppal, ill. az (a) lendítőkerékkel a

rajzban látható módon van összekötve. A (d) hüvelyen az (m) kapcsolóemelők vannak ágyazva, melyek a (g) golyócsapágytok körhornyába kapaszkodnak rövid karjaikkal, míg hosszú karjaik szabad végéhez S-alakban görbített (r) rugók támaszkodnak, amelyek a (d) hüvely hengeres részén, ill. agyán eltolható (n) hüvelyen vannak ágyazva. Ez utóbbi a (p) golyócsapágytokot hordja. A (g) tok, a (d) kapcsolóhüvely, valamint az (n) hüvely forgás ellen az (o) ékkel van biztosítva és ugyanezzel vannak egymással kapcsolva, mely ék azonban erőátvitelre nem szolgál, mert hiszen ezt a (d) kapcsolóhüvely szögletes része végzi. A szerkezet bekapcsolásakor a következőként működik:

A (p) golyócsapágytok axiális eltolásakor az (n) hüvely a (d) hüvely agyán eltolódik, miáltal az S-alakú rugók az (m) emelőkre nyomást fejtenek ki és ezeket kifelé forgatják. Ezáltal a (d) hüvely a (b) kúppal és (c) bőrbevonattal az (a) lendítőkerék belső kúpjába szoríttatik. Ekkor az (n) hüvely annyira tolódik el, míg az (r) rugók radiális helyzetbe jutnak, amint ezt a rajz felső fele mutatja, úgy hogy a kapcsolás ezen helyzetben axiális nyomásoktól tehermentesítve van. Az (n) hüvely és (d) kapcsolóhüvely eltolásának különbözőségét, valamint ez utóbbinak eltolódását a (g) golyócsapágytokhoz képest lehetővé teszi az (o) ék, melynek feje a (g) golyócsapágytok megfelelően méretezett hasítékába nyúlik. A bőrbevonat utánállítása céljából az (e) gyűrűalakú csavaranyát a (d) hü-

velyre vágott osavarmeneten elforgatjuk, úgy hogy ezen hüvely helyzetének és az erre ágyazott emelők helyzetének a többi részekhez viszonyítva való megváltoztatása nélkül lehet a (b) kapcsolókúpot utánállítani. A kapcsolókúp bőrbevonatát mindenkor ki is cserélhetjük az (e) gyűrűalakú csavaranya oldása által anélkül, hogy a kapcsolóhüvely és a be- és kikapcsolásra szolgáló részek változást szenvednének.

Szabadalmi igény.

Bőrkúppkapcsolás erőközlőművek számára, jellemezve eltolható, a forgatónyomatékokat átvivő (d) hüvely által, melyre (m) szögemelők vannak ágyazva, amelyek egyrészről a motor tengely (k) hosszabbítócsapjához képest axiális és radiális irányban alátámasztott (g) golyócsapágytok gyűrűs hornyába kapaszkodnak, másrészről pedig egy (n) be- és kikapcsolóhüvely (r) S-alakú rugóinak hatása alatt állanak, míg a (b) kapcsolókúp a (d) hüvelyen (e) gyűrűalakú anya segítségével axiális irányban beállíthatóan van ágyazva, mimellett a (g) golyócsapágytok, (d) hüvely és (n) hüvely (o) ék segítségével forgásukban meg vannak gátolva, úgy hogy axiális igénybevételek elkerülésével a forgatónyomaték átvitele kizárólag a (d) kapcsolóhüvely segítségével történik, mely a (b) kapcsolókúp bőrbevonatának utánállítása vagy kicserélése alkalmával helyzetét változtatlanul megtarthatja.

(1 rajzlap melléklettel.)

Bőrkúpkapcsolás erőközlőművek számára.

LUFT-FAHRZEUG-GESELLSCHAFT M. B. H. CÉG BERLINBEN.

